

Copertă de I.OPRIȘAN

Coperta I: Graalul – cupa din care a băut Mântuitorul la Cina cea de Taină. Detaliu din pictura celebră a lui Frans Pourbus II, 1618, Belgia, aflată actualmente la Muzeul Louvre, Paris.

Coperta IV: Carcassonne – cetatea medievală în care se desfășoară acțiunea romanului *Graalul de la Montségur*. Privire de ansamblu.

Clapa I: Coperta franceză a „romanului inițiativ”, ce vede acum lumina tiparului în românește.

Clapa IV: Imagine infernală, de epocă, a arderii pe rug a catarilor de către Inchiziție.

ISBN: 978-973-642-370-3

© Editura Saeculum I.O.

JEAN-YVES GUILLAUME

GRAALUL DE MONTSÉGUR

Roman inițiativ

Traducere de: G. P. Apuseanu

Editura SAECULUM I.O.
București – 2017

Unii cititori se vor întreba, probabil, în ce constă adevărul acestei grote sau peșteri misterioase, cadrul idilic al ultimelor evenimente din această povestire, în ce măsură este vorba de pură ficțiune literară sau de ceva real.

Desigur, celula Sigunei nu mai există, fiind înlocuită astăzi, în locul foarte retras de la Arlesheim, de o discretă cabană, înfrățită cu brazii, jnepenii, ferigile și altele. Grota descrisă aici, ca și cea de la Trévrizent, din secolul al IX-lea, este închisă astăzi de un grilaj metalic. Ea a făcut obiectul unei lungi istorii, începând cu secolul al VII-lea, al erei noastre, fiind parte din patrimoniul Sfintei Odile, înainte ca aceasta să dăruiască întreaga colină mănăstirii alsaciene din Niedermünster.

Fiică a ducelui alsacian Etichon, este foarte probabil că ea s-a refugiat în această regiune, după ce a fugit de la tatăl său. Generații de vizitatori misterioși s-au perindat acolo, până ce o descendentă a conților de Andlau, Balbina von Andlau, soția ultimului magistrat de Birseck, a amenajat o discretă sihăstrie, în secolul al XVIII-lea, unde mergea regulat adevăratul Cagliostro, mult-calomniatul discipol al lui Saint-Germain, ca și frumoasa Feliciana, soția sa, prietena devotată a Balbinei.

Nu este imposibil ca unii cititori să se intereseze de singulara destinație a acestei grote ce încă purta, la 1786, numele fără echivoc de „Templul Proserpinei“, soția zeului morților, păzitoare a misterelor de la Eleusis. Aceasta ar putea da de gândit celor înclinați să presimtă un oarecare adevăr veritabil, ascuns printre ițele acestei narațiuni.

Cât despre Roza sau Trandafirul sculptat în piatra obeliscului castelului din Birseck, acesta poate fi contemplat de oricine.

J-Y. Guillaume

Cuprins

Avertisment.....	5
I. Inchizitorul	7
II Muma pădurii	29
III. Esclarmonde	55
IV. Crucea lui mani	78
V. Biserica ascunsă	100
VI. Purtătoarea graalului.....	116
VII. Aripile flăcărilor	135
VIII. Refugiul de la ornolac.....	156
IX. Porumbeii din albedun.....	176
X. Ordalia sau dovada nevinovăției.....	196
XI. Soarele vrăjitoarelor	221
XII. Trandafirii din montsalvage.....	240
XIII. Sub rosa.....	259
Postfață	270

ce „Arthurul“ epocii respective nu era altul decât Lothar I-ul, nepotul lui Carol-cel-Mare...

Acestea fiind spuse, esențialul narațiunii ce urmează se înscrie în acel secol nespus de tragic, martor al exterminării prin fier și prin foc al credinței catare din Languedoc și a tradiției unui creștinism ezoteric, ce urcă până la origini, tradiție anterioară Bisericii Romane imperiale și imperialiste a împăratului Constantin, ce urma să se impună mult mai târziu. Precizarea acestor lucruri ar putea să nu fie inutilă.

J-Y. G.

„– Deschide-mi!

– Cui să deschid? Cine sunteți?

– Vreau să intru în inima ta.

– Îmi cereți un loc foarte strâmt!

– N-are importanță că-i strâmt.

Vreau să-ți povestesc
miracole“.

Parzival, 433.

I. INCHIZITORUL

Omul zăcea în cruce, cu fața la pământ. În spatele lui, în picioare, însoțitorul îl veghea. În indiferența obscură se vedeau două forme negre, în veșminte lungi, una la pământ, cealaltă la post, ambele absorbite și învăluite de liniștea nopții. Ceva mai încolo, în susul treptelor, se înălța altarul cu spânzurătoarea lui cruciformă și o deschizătură strâmtă în mijlocul bolții. Totul plutea în mister și se pierdea în noapte. Nu existau decât cei doi oameni, Dumnezeuul lor, altarul și semnele acestuia. Nici timpul, nici incomoditatea poziției nu deranjau pe cei doi, ce nu simțeau nimic în ei înșiși. Nimic nu părea să existe pentru cel alungit cu brațele în cruce și fruntea pe piatră, ca și pentru cel mut și hieratic de-a-npicioarelele.

Luna i-a surprins fără ca ei să-și fi dat seama. Dintr-o dată, înaltul crenelului filtră raza lunei ca o lamă de oțel, incizie cristalină și vibrantă, vocea de o clipă a spațiului etern. Stridentă mai întâi, vocea metalică se estompă în lungul crucifixului de pe altar, aprinzându-i muchiile într-un jet de strălucire nocturnă ce îngheță totul într-un clar neașteptat. Zdrobit, la pământ, omul alungit în cruce îi suporta proiecția ca o umbră

într-un halo de lumină. Crucea strălucea ca jăratecul albastru, hostia respira în centrul acestuia razele orfevreriei.

– E timpul, frate. Misiunea de astăzi e foarte importantă.

Cel alungit se ridică, își făcu semnul crucii și îmbracă pelerina de aba a fraților sfântului Dominic¹. Pe cât o permitea umbra, se vedea un tânăr șaten, poate chiar blond, trăsături fine ce nu cunoscuseră încă meșteșugul bărbieritului. Celălalt, era inexpressiv, cam la cincizeci de ani, rigid, inflexibil, sub gluga pelerinei și răcoarea nopții.

– Ai făcut o lungă litanie, frate Aymeric. Te apasă ceva pe suflet, sau e vorba numai de umilința în fața sarcinii pe care ne-a încredințat-o Sfântul Părinte de la Roma?

– Am cerut putere, Sfinția Voastră. M-am rugat pentru Mama noastră, Biserica romano-catolică.

– Nu te teme, Aymeric. Forța e cu noi. Brațul secular ne datorează ajutor și ascultare în orice împrejurare. Eu vom ține tari. Biciul lui Dumnezeu este în mâna noastră.

În umbra bisericii, doi catari și doi sergenți îi așteptau la poartă. S-au pus la drum fără zgomot, peste văi și dealuri, până ce se crăpă de ziuă. Douăzeci de oameni înarmați se arătară la marginea unui sat:

– Totul este gata, Sfinția Voastră. Satul este înconjurat și pieptănat la bani mărunți. Să trăiți!

Au descălecat și s-au strecurat printre frunze. Căinii începură să latre, izbucniră strigăte de ajutor, plânsete, umbre

1. Delegat de Papa Innocent III (1206), pentru stârpirea catarismului din Occitania, castilianul Dominique de Guzman (1170-1221) înființează Ordinul Fraților Predicatori (Ordinul Dominican), pentru a-i readuce pe Catari la catolicism prin... predică! Catarii se dovedesc însă mai buni predicatori și cunoscători ai *Evangheliei*, iar dominicanii trec la represiunea sângeroasă, organizând ruguri și masacre colective pentru zeci și chiar sute de persoane odată: Béziers 1209, Minerve 1210, Lavaur 1211, Montségur 1244 etc. (n.t.).

furtive alergau de colo, colo, pieptănarea s-a sfârșit abia când cei doi călugări ajunseră în mijlocul satului. Înfricoșați, abia scoși din căldura patului, câteva zeci de bărbați, femei și copii erau păziți de soldați, în curtea bisericii. Omul lui Dumnezeu trecu în revistă figurile speriate, scrutând pe fiecare cu privirea sa impersonală și rece.

– Hai frate Aymeric. Nimic nu seamănă cu ce căutăm noi.

Un sergent se prezentă în plină fugă:

– În susul satului, un mort este vegheat de o fată. Să trăiți!

– Condu-ne acolo, fiule.

Traversară satul, ocoliră câteva ziduri de piatră și pătrunseră într-o căscioară abia luminată de un foculeț de jnepeni. O singură cameră. Într-un colț, așternut pe ferigi, între două scânduri, mortul era privegheat de o tânără în tunică albă. Frațele Aymeric nu-i dădu mai mult de 17 sau 18 ani. Sărăcia din jur cadra cu lipsa oricăror pregătiri funebre, albul tunicii fetei contrasta cu mizeria și tristețea din jur. Cu fruntea de ceară și nările încordate, mortul zăcea cu brațele în cruce, pe piept. Aymeric îngenunche și începu să șoptească rugăciunea morților. Vocea dură a însoțitorului său îl făcu să tresară:

– Fără grabă frate. Nu văd nimic creștin în casa asta, spuse el privind-o cu atenție pe tânăra fată.

– Cine-i omul acesta de zace ca un păgân, fără un crucifix la cap, pentru a arăta că sufletul lui aparține lui Dumnezeu? Cine ești tu, femeie, de nu cunoști obiceiurile creștinești?

Fata își întoarse privirile spre ei.

– Mortul este tatăl meu, Joris. Eu sunt Nora, fata lui. Nu avem nici un obiect de credință, pentru că suntem foarte săraci. Inima mea însă este plină de dragoste și credință în Dumnezeu și în Preacurata.

– Ce știi tu despre Fecioara Maria?

– Ea este refugiul sufletelor noastre și onoarea Bisericii.

– Care Biserică?

– A Bisericii ce reunește în sânul ei sufletele tuturor creștinilor...

– Nu este ea nimic în plus pentru tine?

– Cum ar putea fi mai mult decât Sufletul tuturor suflete-lor noastre? Eu nu sunt decât o fată ignorantă.

– Ignorantă? Nu știi că înainte de toate Sfânta Fecioară este Mama Dumnezeuului nostru, Iisus Christos? De ce nu răspunzi?

Fata își aținti privirea în poală.

– Ea ne protejează...

Sfântul călugăr dominican nu o slăbea din priviri.

– De ce n-a fost chemat un preot? Mortul acesta a primit Sfânta împărtășanie?

– A primit, răspunse fata cu însuflețire. Sufletul lui este în pace.

– Cine i-a dat Sfânta împărtășanie? Care preot? Numele lui?

Fata se bâlbâi fără să răspundă, o umbră de frică îi traversă privirea. Fratele Aymeric simți cum o cuprinde teama. Călugărul însă nu îi lăsă timp de gândire, pisând-o cu întrebările.

– Spui că tatăl tău a primit Sfântul Mir și Sfânta împărtășanie, dar nu știi să ne spui de la care preot? Îndrugi povești, femeie? Tu minți!

– Eu nu mint niciodată.

– Atunci spune-mi numele preotului, din care sat?

Ea nu răspunse nimic. Cu fiecare clipă, liniștea devenea tot mai grea. Văzînd că mâinile fetei încep să tremure, Aymeric simți că i se face rău. Se puse pe rugăciune *in petto*. Vocea sfântului călugăr superior căzu dură și cu forță:

– Vom clarifica afacerea. Sergent, arestează fata asta. O luăm cu noi.

Ieșiră în răcoarea zorilor. Aymeric își urma superiorul. Încălecară catării și reluară drumul pe care veniseră. După un lung moment de tăcere, călugărul îl luă de o parte pe Aymeric.

– Nu-ți bate capul, frate. Fata asta știe mai mult decât pare. Putem fi siguri. Răspunsurile ei put a erezie la fiecare cuvânt. Încetul cu încetul vei învăța acest limbaj. Desigur, ea nu minte. Asta e sigur. Catarii nu mint. Va fi cu atât mai ușor pentru noi. Vei vedea. Dumnezeu însuși îi face să se trădeze. Fata asta n-a spus nicio minciună, tatăl ei a fost într-adevăr „împărtășit“, dar nu de către un preot. Mortul nu a primit împărtășania și Sfântul Mir ci *Consolarea* Diavolului. De aceea fata nu a răspuns nimic.

Absorbit în gândurile lui, călugărul tăcu o bucată de vreme. Presărat de jnepeni, pământul scotea aburi în soarele dimineții. Dintr-o dată, Sfinția Sa își relua firul gândurilor:

– Poporul nu ne iubește. Ba chiar ne urăște. Au căzut cu toții în erezie. Misiunea noastră este readucerea lor la sânul Sfintei noastre Biserici. Suntem „câinii lui Dumnezeu“, frate Aymeric.

– Totuși, Sfinte Părinte, această tânără femeie a invocat-o pe Maica Domnului...

– Bineînțeles, bineînțeles! Dar în ce termeni? Ai auzit-o... „Sufletul tuturor sufletelor“, „Onoarea Bisericii noastre“... Pentru catari, în limbajul lor înșelător, Fecioara Maria este Biserica lor, corpul bisericii lor eretice, nici mai mult, nici mai puțin. Va trebui să-ți înveți meseria Aymeric, să identifici și să dezrădăcinezi răul de oriunde, de la oricine, inclusiv din tine însuși și prin orice mijloace. Te voi ajuta.

Trupa îi prinse din urmă. Tânăra fată zăcea legată, în fundul unei căruțe. Aymeric se gândea la tatăl ei mort, lăsat neîngropat pe așternutul de ferigă. Traversară un sat, apoi încă unul, sub privirea țăranilor ce evitau să-i privească.

Își reaminti recenta lui intrare în Ordinul Dominicanilor, imediat după moartea mamei sale, în urmă cu câteva luni. Aceasta fusese ultima dorință a răposatei. Din toată familia, nu mai trăia decât el și două surori. Tatăl îi murise de febră imediat după nașterea sa. Aymeric era ultimul vlăstar al familiei. Credința lui puternică și spontană l-a ajutat să accepte anteriorul dominican fără niciun regret, afară de Burgundia lui natală. Grija aproapelui și serviciul întru gloria lui Dumnezeu îl mobilizaseră trup și suflet, determinându-l să-și ofere întreaga viață lui Dumnezeu. Dacă nu ar fi fost confruntat cu ravagiile ereziei și cu represiunea ei crâncenă, sub semnul Crucii, totul ar fi mers strună.

De curând fusese încredințat fratelui Sicard d'Olbier, ce trebuia să îl formeze cât mai repede posibil conform exigențelor Noii Inchiziții a Armatei lui Christos. În cadrul expediției de față, Aymeric îl însoțea pentru a treia oară pe fratele Sicard d'Olbier în perchezițiile prin sate și nu se simțea deloc bine în fruntea teribilei miliții creștine. Ghicindu-i parcă gândurile, Sfinția Sa, fratele Sicard, se făcu ecoul frământărilor lui Aymeric, ucenicul și grefirul lui:

– Trebuie să ne sacrificăm, frate. Să luăm asupra-ne ceea ce alții nu pot face. Dumnezeu ne va ajuta. Serviciul în slujba Crucii cere tot mai multă severitate și credință.

Aymeric nu răspunse. Nu putea să-și ia gândul de la această tânără fată, legată fedeleş în fundul căruței, smulsă brutal din privegherea mortuară a tatălui ei... Sfinția Sa, fratele Sicard diagnosticase însă „erezia”. Câteva cuvinte fuseseră suficiente pentru arestarea fetei, lucru pe care nu îl înțelegea și din cauza căruia suferea. „Va trebui să-ți înveți meseria Aymeric, să identifici și să dezrădăcinezi răul de oriunde, de la oricine”, spuse sfântul călugăr Sicard. Salvarea îngerească, rugăciunea, care altă dată s-au dovedit eficace, de data asta

nu-i putu dezgheța inima... Ce va găsi, biata fată, când se va întoarce în coliba ei goală și rece?

Către sfârșitul zilei, turnurile din Carcassonne le reamintiră universul familiar părăsit în zori de zi. Sergenții o luară către turnul rotund al Palatului Episcopal, iar cei doi inchizitori către marea casă dominicană, de alături. După masa de seară și ultimele cuvinte ale vecerniei, fratele Sicard îl conduse pe Aymeric în celula acestuia.

– Măine vom relua interogatoriul cu grijă și cu metodă. Vom afla adevărul. Va trebui să dai dovadă de fermitate. Voi veni să te iau. Noapte bună.

Asaltat de tot felul de gânduri, Aymeric petrecu o noapte albă, către crăpatul zorilor fiind cuprins de un somn agitat. După utrenie, superiorul său veni să-l caute. Aymeric constată cu surprindere că nu merg la palatul episcopal ci la jandarmeria inchizitorială.

– Continuarea interogatoriului nu este de competența noastră, ci a autorității mirene, a jandarmeriei, îi spuse fratele Sicard. În principiu, nu suntem autorizați să asistăm la partea de interogatoriu numită *Vexatio*, pe care totuși trebuie să o conducem. Timpul ne obligă. Deși este anormal, am obținut dispensa „*ad extirpenda*”, din partea episcopului¹. După cum vei vedea, pe cât este de dezagreabil, pe atât este de imperativ și de necesar.

Trecuți de poartă, o luară în lungul unui coridor, coborîră la subsol, traversară un culoar și se treziră în Sala interogatoriului, unde erau așteptați de patru valeți² în salopete din

1. Mai întâi anormală și interzisă, prezența inchizitorilor în sala de tortură fu autorizată de către Papa Alexandru al IV-lea, care le-a permis să se aranjeze cum cred mai bine, menționând însă în procesele verbale că cele recunoscute au fost obținute fără nici un fel de constrângere.
2. Pluralul occitan al cuvântului devenit valet, în franceză ca și în română (*n.t.*).

piele, de forja cu jar încins, torționarii și sfintele instrumente de interogare judiciară ordinară.

Aymeric simți că-l lasă picioarele. În fundul sălii interogatoriului, dezbrăcată complet sau aproape, cu mâinile și picioarele legate de corzile calului bălan, recunoscute fata cu tunică albă, arestată cu ocazia ultimei sfinte percheziții. Urechile îi zumzăiau, pumnul de fier al fratelui Sicard îl strângea ca într-o menghină, în timp ce-i explica ceva de neînțeles. Se așezară pe fotoliile înalte, ce le fuseseră rezervate. Procedura *Inquisitio* începu imediat, lentă, metodică, precisă, necruțătoare.

Cât despre *Vexatio*, termenul se înțelegea de la sine.

Nora fusese dezbrăcată aproape complet, o simplă zdreanță acoperindu-i partea genitală. Corpul ei arcuit fu întins concav pe un rulou plin de cuie, ce nu păreau să depășească un centimetru lungime, partea inferioară a trunchiului fiind presată printr-un sistem de cabluri acționate de un cric.

Cu o voce lentă, impersonală și rece, fratele Sicard începu interogatoriul. Cricul avansă cu un dinte, apoi încă unul, corzile întinse la maxim, oțelul cuielor mușca din rinichii tinerei fete ce gemea continuu, fără să poată articula un cuvânt inteligibil.

Cricul avansă cu încă un dinte, corpul Norei fiind mereu întins și alungit, cuiele înțepau și tăiau în carne vie. Spre marea groază a lui Aymeric, cei patru torționari aprinseră sfânta pucioasă creștină la subțiriile fetei și între degetele picioarelor acesteia. Geamătul ei deveni un urlat ce umplu dintr-o dată sala interogatoriului. Procedura nu trecuse însă de prima parte, de obișnuita, normala sfânta *Inquisitio*. Chinul fetei era tot mai insuportabil. După calul bălan sau ruloul plin de cuie veni rândul *estrapadei*¹. Cu mâinile legate la spate, Nora fu ridicată

1. Tortura *estrapadei* consta în legarea celui anchetat cu o frânghie, ridicarea lui la o anumită înălțime și căderea bruscă, fără atingerea solului, cu o greutate de 15 kg. legate de picioare.

până în tavan, cu umerii dizlocați și 15 kilograme de plumb legate de picioare. Apoi urmă „capra“, Nora fiind cocoțată în vârful unei piramide de lemn, cu 20 de kg de plumb legate de fiecare pumn și alte 30 de fiecare gleznă, obligată să rămână în această poziție după bunul plac al judecătorilor din sfânta comisie de interogare.

Zdrobit de rușinea de a se găsi în fața Norei, printre călăii ei, fără să scoată un cuvânt, Aymeric nu îndrăznea să îi încrucișeze privirea. Cât despre Nora, ea nu mai răspundea la întrebările inchizitorilor. Un geamăt surd și o plângere continuă erau singura ei reacție. În vârful „caprei“ de lemn, strivită de greutatea celor o sută de kilograme de plumb agățate de mâinile și de picioarele ei, Norei i se pregătea ultimul rafinament al iubirii creștine de aproapele, așa numitul *Vexatio*, capabil să scoată diavolul din sufletul oricărui eretic. Într-adevăr, aplicat pe cei doi săni și pe tălpile picioarelor, fierul roșu al prea-sfântului *Vexatio* reuși să o facă să mărturisească numele celui ce acordase tatălui ei muribund supremul *consolamentum* catar¹.

Călugărul judecător Sicard nu o dezlegă pe Nora de pe capra infernală înainte de a fi sigur că a aflat tot ce se putea afla de la ea. Interogatoriul se termină odată cu ziua, nu înainte ca Nora să fi găsit curajul de a confirma credința ei catară în fața teribilului judecător. Aymeric știa dinainte consecința necruțătoare a acestei mărturisiri: în opt zile, cel mult în zece, Nora urma să fie arsă de vie în piața publică din Carcassonne.

1. Catari-catarism – termeni derivați din grecescul *katharos* (pur), desemnând o doctrină și adepții acesteia. Catarii admiteau Binele și Răul, principii prime și antagoniste. Pe baza unor elemente din Noul Testament, catarismul consideră că lumea și ființele ei coruptibile nu pot fi opera lui Dumnezeu. În consecință, Dumnezeul Vechiului Testament este principiul Răului, pe care catarii îl numesc Lucibel. Pentru catari, numai *Noul Testament* este opera lui Dumnezeu – probabil nu în întregime (*n.t.*).